

do id quis proposuisset) retorquere esset quam facillimum. Nisi forte cum Galeno illi conueniret, quod secur sanguificationis officinam esse haud falso enunciauerit, quanquam etiam Achillem illum arteriae uenosa principium deturbaret. Ex dextro itaque latere basis dextri uentriculi ad humiliorem eiusdem basis sedem, uena caua^b amplo patentique admodum orificio exoritur, ac illico ab exortu (qui totius uene capacitatem amplitudine multum superat, ac uelut extuberans ad cordis substantiae terminos, ^c circulus uisitur) sursum ad iugulum, & deorsum uersus septum^d contendit: neque, ut quispiam forte arbitraretur, uena caua unico ad hunc modum enata principio, in duos truncos magnae arteriae modo dirimitur, sed dextro basis cordis lateri instar recti palati attenditur, ac suo ueluti sinistro duntaxat latere uena ex dextro uentriculo enascitur, ac facile citra aliam diuisionem (quod interim arteriae magnae ex cordis basis centro quodammodo prodeunt negatum est) cordis inuolucrum permeans, sursum deorsumque properat. Neque profecto alia cauae exortus, aut si mauis cum Galeno dicere, insertionis est species, quam originis trium reliquorum uasorum cordis uentriculos spectantium. Ceterum quoniam pacto toti anteriori cauae exortus sedi secundum illius longitudinem dextra cordis auris adnascatur, in eo quod statim de cordis auribus subnexuri sumus Capite, audies. Vena igitur caua primum cordis uas censuimus, & ipsius ortus similiter primi orificij loco opportuno habebitur. ^e Vena arterialis etiam dextro cordis uentriculo ascribitur, estque ea uena, quam quidem quod sanguinem in pulmonem deferat, uenaeque prorsus uicem gerat, Venam: quod uero arteriae corpus nanciscatur, Arterialem appellari antea diximus. Haec multo minori quam caua^f orificio ex dextri uentriculi basis elastissima parte iuxta dextrum latus uentriculorum^g septi enascitur, & magna^h innitens arteriae, sinistrorsumque nonnihil suo caudice inclinans, ac cordis inuolucrum permeans, tandem in duos truncos discinditur, quorum dexter ad sinistrum latus caudicis magnae arteriae, posterioremque eius caudicis sedem reflexus, in dextros pulmonis lobos digeritur, sinister uero in sinistros. Porro uenalis arteria, quam in tertio libro pariter cum arteriali uena persequuti fuimus, atque etiam ab usu quod aërem continet deducit. Arteriam: a substantia autem, quod uenarum corpori responderet, Venosam nuncupari retulimus: inter sinistri cordis uentriculi uasa connumeratur, ac ut uenarum corpus adipsitur, ita quoque ex molliori sinistri uentriculi sede (ut caua ex dextri) principium ducit. Ex sinistro enim sinistri uentriculi latere ad eiusdem uentriculi demissiorem partem pari penitus modo ut caua, uenalis arteriaⁱ patentia admodum orbiculari que orificio enascitur, ac statim ab ortu, aut in ipso potius ortu, in duos truncos deriuatur, quorum dexter sub cordis basi productus, ac cordis inuolucrum penetrans, in dextram pulmonis sedem dispergitur, sinistro interim in sinistram pulmonis partem exporrecto. Ceterum haec uenalis arteriae in primos truncos distributio, adeo illius origini uicina est, ut hoc nomine nonnulli dissectionis professores eius in corde orificium multiplicauerint, ac id geminantes quinque quatuor cordis uasorum orificia enumerauerint. Etrursus fortassis pari ratione uenae cauae attendentes, ipsius quoque orificium geminarunt: quum in ipsa etiam origine haec sursum deorsumque properat. Huiusmodi enim quid Hierophilus contra Galeni Erasistrati que sententiam ex septimo de Administrandis sectionibus libro innuisse colligitur. Porro nos quatuor cordis uasorum, quatuor tantum orificia, ut reuera sunt, enumerabimus. Quo autem pacto uenalis arteriae exortui in anteriori quoque ipsius regione laeva cordis auricula adnascatur, secundo ab hoc Capite explicabimus. Quartum uas, quod adhuc enarrationi deest, quantumque cordis constituit orificium, magna censetur arteria, pari ratione ex sinistro uentriculo, qua arterialis uena ex dextro, principium ducens. Ex dextro enim elastissima sinistri uentriculi sedis latere, & ex cordis basis ueluti centro arteria magna enascitur, aliquousque recta sursum sub uenae arterialis caudice tantisper prorepens, donec cordis inuolucrum permeans, in duos truncos discindatur, quorum unus corporis superiora, alter inferiora petit. Atque ita profecto durorum crassorumque uasorum, ipsius nimirum arterialis uenae, ac arteriae magnae principia adeo respondent, ut sinistrum arterialis uenae latus dextro arteriae magnae lateri in ipsa origine adnatum sit, amboque uasa hic ex eminentissima cordis uentriculorum septi sede commune principium radicemque possideant, quod eouque quibusdam animalibus indurefcit, ut id Galenus reuera os esse affirmet. Ceterum hic in sinistro cordis uentriculo ad septi eminentissimam sedem ascensus post dextram orificij uenalis arteriae membranam inter diffecandum latens conscendensque Aristoteli imposuit, ut inibi tertium cordis uentriculum constituerit, illum arteriae magnae principium esse recensens, quod sane multo minus inculandum uenit, quam quod uentriculorum cordis numerum pro animalium mole uariare scripserit. At quemadmodum Galenus in huiusmodi leuibus & ob-

Vena arterialis.

Venalis arteria.

Diuersa Anatomie de cordis orificijs placita.

Magna arteria.

Li. 3. de Partibus animal. cap. 4.

ter tantum traditis ab Aristotele descriptionibus prolixius sectatores hortaretur, ut in Aristotelem affecti, sedulo rent, eam Galeni placitis accurate conferentes, ut tandem obijcerent, cuius dissectionis professores crebro insimulant, ut in confectionibus parum exercitati errorem illum citarent: at eos grauius inculsat, qui totam uitam huic speculatiue falsi sunt. Si enim quis Galeni dogmatibus non ad plurima profecto occurrerent, quae altius refelli possent, natomias. Non enim admodum leue censeretur, quod magnae orificium amplius uenosa arteriae orificio esse asserplius cernatur. Neque simpliciter Galenus magnae arteriae cordis orificijs id amplius esse contendit, adeo in Aristotuerterit uenae cauae orificij uel triplo maius arteriae magnae uenalis arteriae orificij grandius magnae arteriae orificio Galeni medicinae parentis uerba iurauerim, ac philosophoriquam instituerim, non lubet haec, & eius generis pernici cordis membranas sermo iam uenit reflectendus.

DE VNDECIM MEMBRANIS

tuor orificiorum cordis. Cap.

PRÆSENTES membranae seriatim guri occurrunt. Septima namque tres proponit uenae cauae signitas. Octaua tres in uenae arterialis orificio positas, & his arteriae orificij E & F indicatas. Magnae autem arteriae D insignitae proponuntur.



A CORPORA cordis membrarum radicibus, ipsorumque exortibus prorsus membranae existunt, materiam sunt porro haec omnes ex praecipue decem numero, ac tres quidem sinistram duntaxat uno quarto uenae adnatae dextri uentriculi uas esse recenssum iungam, locatas exigit. Caue exortui, qui uelut extuberat, circulus est, alius membranaceus circulus humilior, qui prorsus pari modo ac uenae initium ex cordis substantia admodum uena ab ortu extrorsum e cordis uentriculo feculus introsum, inque dextri uentriculi amplitudinem p cordis substantia, ex cuius termino (ut ita dicam) enascitur mus est, cordis substantiae adnata: sic etiam membranaceus substantiae hic adnascitur, ilico ab illa abscedens ac exacte situm ualida membrana apparens. Haec in uentriculi co non procul a principio in tres ueluti membranas scinditur nem desinentes, ac uix a semicirculi conuexo differentes rum paulo supra mediam uentriculi dextri longitudinem culari exortu membrana haec tribus ipsius processibus co ex tota inferiori sede trium membranularum seu process nonnihil crassior ualidiorque efficitur, fibrae quaedam sum per uentriculi amplitudinem ductae, uentriculi laterib tur, non quidem duntaxat, ut Galenus innuit, ad uentric reliquam uentriculi mucronis amplitudinem. Omnis pars fibras illi uentriculi mucronis sedi exporrigit, quae fibrae qua membranulis committuntur, excarnes sunt, & tur. Vnde etiam Aristoteles illas nervos esse arbitratus, indicauit. Verum ubi fibrae ad uentriculi mucronem in-